

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.

Pe jumătate an .. 10 "

Pe 1 lună .. 2 "

Nr. de Duminică pe an 4

coroane.

Pentru România și America

10 coroane.

Pentru România și străinătate

număr de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 18.

Arginții lui Iuda.

(*) Deși avem de două ori mai mulți deputați cât în Dieta trecută, iar la alegerile d'acum candidații români au întrunit de trei ori mai multe voturi ca în anul 1905, totuși și de astădată arginții lui Iuda au pierdut multe suflete românești. Pentru că pierduți sunt cei cari pentru bani s'au dus să voteze împotriva steagului partidului național românesc și tare trebuie să se pocăiască și multe semne de îndreptare trebuie să dea de aci încolo acești păcătoși pentru că iertați să fie.

Atunci când cineva își vinde adică sufletul — votul de cetățean alegător — vinde nu ceea-ce este numai al său, ci comora cea mai scumpă ce dator este să păstreze întru ajutorarea urmașilor săi.

Nemernicii cari și-au vândut și acum și de altădată votul, cari pentru mâncare și beutură au părăsit steagul românesc, ș-o știe: au risipit pe nimic drepturile copiilor și nepoților lor, s'au făcut vinovați de blăstămii neamului...

Acei uitați de sine, cari n'au votat cu frații d'un sânge, arătați vor fi cu degetul până și de copii cei mici...

E trist că s'au găsit și preoți cari să cadă în acest păcat. Nu-i rabde pământul!

Cât despre notarii români, ei și-au făcut de cap. George Varga din Socodor și Gui din Cinteiu, iată doi notari născuți Români, căror au să le mulțumească în viitor candidații români de notari că vor rămâne vecinic — candidați, ori mai bine: scriitorași! Douăzeci și patru de ani adică l-au ținut scriitor pe Gui și anul trecut Csukay, fibirăul dela Chișineu, l-a candidat iacă, numai să scoată ochii Românilor, cari se adunaseră în jurul altui candidat român, căci pe Gui nu-l cunoșteau. Și fiindcă nu fusese candidatul doritul Românilor, ei — numai ca Român să aleagă — și-au dat voturile pentru Gui... Cum a resplătit acum Gui poporului? Așa, că s'a amestecat în alegere și a dus din sat atâtea voturi la candidatul ungar cât tocmai a fost destul să cadă cel român. Varga din Socodor, cu fii cu tot, d'asemeni, foc și pară se făcea, numai ca să rupă voturi românești și să le ducă în tabăra ungurească...

D'apoi solgăbirăul român din Boroș-Ineu și fibirăul Corcan cum s'au purtat?

Așa, că liniștiți în suflet putem zice:

Impotriva neamului românesc lucrează ceice și d'aci încolo, după atâtea triste pățanii, vor mai alege notari ori alți slujbași

români. Românul intrat în slujba stăpânirii, nu mai e Român!

De aceea suntem datori ca de aci încolo să luptăm din toate puterile ca nici notar nici solgăbirău român să nu fie ales pe nicăiri. Una pentruca astfel să păzim dela pierzare suflete românești, — alta pentruca să nu sporim numărul celor cunoscuți sub numirea «coadă de topor». La urma urmelor și dacă ne bate cineva, mai bine să ne bată cel ce nu-i d'un sânge cu noi: rămânem numai cu bătaia! Când la alegeri cădem însă în urma uneltirilor fraților nostri ajunși în slujbe, rămânem și cu rușinea. E primejdios să avem slujbași de aceștia îndeosebi pentruca de ei și țărani ascultă mai mult, ei strică sate întregi, câte un genunchidouă de oameni!

Țăranul dela fire este adică cinstit, numai «domnii» îi strică. Chiar acum, la alegerile acestea, s'au petrecut o mulțime de fapte, cari dovedesc aceasta.

Un țăran — ni-se spune — luase o sută coroane mită. Ducându-se acasă, nevasta și copiii, deși abea aveau ce să mănânce. L-au rămasit să umarga da uee îndărăt banii lui Iuda... «Nici cei de acasă, nici sufletul nu mă iartă să primesc bani pentru vot... Nu pot să nu votez cu sângele meu, iată banii, domnule», — a zis omului de încredere a candidatului ungar. Acesta i-a răspuns: «Eu banii îndărăt nu-i primesc, ce am dat, este dat. Dta fă însă ce vrei!»... Putea deci să țină bani și să voteze cum îi place. Totuș, el banii i-a pus pe masa «corteșului» și a eșit ușurat și a votat apoi fericit cu — Românul!

De ce?

Întăiu pentruca nu-i legătură mai puternică pe lume, de cât aceea a sângelui. A doua, pentruca iarăși nu poate fi mai cumplit zbuciumat sufletul omului de cât atunci, când săvârșeste păcatul vânzării de sânge. Arginții lui Iuda sunt pentru suflet, ca picăturile de ceară fierbinte căzute în ochi: omoară sufletul, orbesc!... Dacă mai e pic de simțire în el, omul care se vinde mai curând, ori mai târziu, ajunge prada unei remușcări, care pe Iuda l-a împins spre moarte... Vai și amar de acești nenorociți. Și dacă ei pot să poarte greul vieții, dacă sunt sufletește într'atâta stricați, în cât nu simt remușcări, ocară celor cari îi încunjoară zi de zi trebuie să o simtă și blăstămați rămân viața lor întreagă, iar la moarte nimeni nu aleargă să le închidă ochii și să le aprindă o lumină, nici să arunce peste ei un pumn de țărăna...

Până și copii lor trebuie să sufere, căci satul îi arată cu degetul și zice: «Acesta e al mișelului, care și-a vândut sângele!»...

Piară dintre noi și sămânța acestor păcătoși!

Balotagiul din Ciacova. Comisiunea centrală a fixat terminul balotagiului din Ciacova, precum ni-se anunță pe 17 Maiu a. c.

Partidul național e aici direct interesat, căci precum se știe balotagiul se dă între candidatul național român dl George Breban și între candidatul Dobrosláv Péter. Facem apel cătră deputații naționaliști să grăbească în ajutorul candidatului român, căci contracandidatul și-a și început turneul, însoțit de deputați din Timișoara.

Cercul Ciacovei trebuie câștigat cu orice preț. Fiind însă și cercul acesta în comitatul Timișorii, este inomis de lipsă de prezența tuturor deputaților.

Mocsáry Lajos fiind oameni fără carte, însă din gârnici trebuie să le zicem: Doamne

Distinsul bărbatului ce au făcut. ieri interviewat de trebuie să repet cecece ar zice Ujság», și în șirul în... a fost o minune că pe lângă deastădată interesante declarații cu privire la naționalități și mai ales la lupta electorală din urmă.

Mocsáry a zis:

— Regret mult că nu s'a făcut totul, ca Iasa Tomici, distinsul șef al sârbilor radicali, care are partea leonică în crearea relației amicale cu Sârbii, să ajungă membru al legislației. Ar fi fost asta cu atât mai bine, întrucât șeful celuialt partid sârbesc Polyt, a fost alts. Regret și aceea, că s'au pus obstacole și împotriva alegerii unui fruntaș român George Pop a țaus piedeci incualificabila procedură a comisiunii electorale care a demisionat.

Am luat însă cu satisfacție cunoștință, că noul guvern a intrat prealabil în consfătuiri cu câțiva fruntași ai naționalităților, ceea ce eu recomandam deja în broșura mea apărută în toamna anului trecut. Am cetit cu satisfacție articolul din «Magyarország» dela 28 April sub titlul «A nemzetségi mumus»; cu puțină excepție a făcut asupra mea impresia, că — să nu-mi ia în nume de rău «Magyarország» — e ca și cum eu l-ași fi scris. Parlamentul și mai ales guvernul cu nimic n-ar folosi mai bine interegnul acesta, decât aflând un modus vivendi pentru a raliă într'o falangă întreaga «națiune politică maghiară». Marșruta legată a Dietei viitoare nu e împiedecată în aceasta. De dispoziții legislative nici nu e nevoie, pe cale administrativă trebuie validată legea de naționalități din 1868, care e o lege încă în vigoare și a fost scoasă din viață mai ales pe cale administrativă.

„Janus” Institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acest Premii este
dental capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor Asigurare gratuită pentru caz de răz.
și sinucidere după 5 ani. — Plătă și taxă de stat. — Plătrea la moment.
bol. — Fără timbru de p.

Starea de asigurare plătită până acum
Sumele de asigurare
Averea institutului

111.000.000 cor.
56.000.000 ..
31.000.000 ..

Informațiuni în-
datoritoare da: Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik Lerchengasse Nr.
17. (Telefon 422.)

Situația politică.

Budapesta, 8 Mai.

Două chestiuni preocupă opinia publică a zilelor din urmă: atitudinea partidului kossuthist, ajuns în majoritate și opoziția, singura opoziție, alcătuită din grupul de deputați naționaliști.

Să ne ocupăm întâi de aceasta din urmă.

Lipsind reprezentanții naționalităților în parlament vreme îndelungată, partidele ungurești se învățaseră de-a crede asigurată maghiarizarea naționalităților pe viitor. Li-se părea că naționalitățile — cu excepții neînsemnate — au consimțit la contopirea lor în rassa «alcătuitoare de stat».

Alegerile au dovedit că ideea națională românească, slovacă și sârbească a fost numai înăbușită, dar a ars supt spuză, fără a se stinge. Reapriinderea ei a fost o surpriză pentru Unguri. În zăpăceala și teama lor rău disimulată, ei au căutat să pună această nouă izbucnire în socoteala partidelor dela putere, întâi a liberalilor, pe urmă a guvernului lui Fejérváry. Cât de mare a fost greșala aceasta, se dovedește prin actualele alegeri. Făcute subt guvernul cel mai șovinist care se razimă pe o majoritate kossuthistă, ele nu au putut împiedica intrarea a cel puțin 30 de naționaliști în parlament, câți vor fi la rezultatul definitiv al alegerilor.

Această creștere a partidului nostru, este dovadă a puterii mari și irezistibile inerente ideii naționale. Statul prin marea lui autoritate, prin vastul său aparat, credea că va putea zdrobi această mișcare, va putea ajunge să sugrume ideea națională, omogenizând și nivelând deosebiriile de rassa și limbă. Încă odată s'a făcut dovada că aceasta-i cu neputință. Statul nu poate ucide și stărpi deosebirile de naționalitate, dar aceste două legături sociale: statul și comunitatea națională nu se exclud, ci se pot împacă, ca în Elveția. Este deci și la noi în interesul statului ca aceste două puteri și nizuințe să se împace. Atunci statul va putea dăinui trăgând foloasele ideii naționale.

Dar cum să poate această împăcare? Ieri am citit într-o foaie ungurească de aici, că deputații se vor sili

și pălării de sp

Adaptări să fac du, un zimbet milostiv, ar fi atât de caracteristicile cele mari, dată în mai multe privinți.

Mai întâiu știrea aceasta rată cât de puțin informați sunt tocmai oamei de frunte ai Ungurilor asupra mișcării și aspirațiilor noastre.

Aceiași invitare de a intra într'un partid unguresc a mai adresat-o condele Tisza acum un an în parlamentul unguresc către deputații nostri.

Această invitare care acum se va repeta deci, arată că Ungurii nu înțeleg de loc toată acțiunea noastră politică. Pentru ei, formarea partidului naționalităților este o grupare trecătoare, aproape întâmplătoare, călăuzită de niște interese locale și vremelnice, sau poate de nici un interes, afară de cel personal al deputaților nostri. Ei nu vor, său — ceia ce-i și mai rău — nu pot să înțeleagă, că mișcarea noastră, departe de a fi trecătoare, este continuarea unei lupte vechi de zecimi și sutimi de ani, că ea nu poate fi delegată și sfârșită, cu cutare «partid» unguresc, prin fuziune cu alt «partid».

Vreme îndelungată înainte de a intra deputații nostri în parlament, mișcarea națională românească a existat în afară de parlament. Partidul naționalităților din parlament este deci expresia unei mișcări, unei trebuințe adânci a poporului care nu poate fi reprezentată decât printr'un partid deosebit și bine distinct de celelalte partide.

Dacă chiar am admite acest lucru imposibil, fuziunea acestui partid cu celelalte partide, aceasta nu ar stinge mișcarea națională, căci după câtăva vreme ar intra alți reprezentanți ai ei în parlament, formând din nou partidul naționalităților.

Dar invitarea aceasta-i totodată caracteristică mentalității oamenilor politici unguri obicinuiți cu trecerea dintr'un partid într'altul ca cu plimbarea dintr'o casă într'alta. Tot mai multe sunt dovezile despre sinceritatea convingerilor partidelor ungurești din care căni va împartășesc una mai la vale. Oare să ne mirăm dacă deputații unguri presupun acelaș lucru despre deputații nostri?

Zicătoarea ungurească «Minden ember önmagából indul ki», caracterizează tocmai pe autorii ei. Când vor ajunge Ungurii să se convingă că deputații nostri sunt tot bărbați crescuți și oțăliți în luptă și că motivul acțiunii lor politice nu este înălțarea personală, osul de ros, ci iubirea desinteresată de neam și de idealul național? Nu notariatele publice, directoratele de bănci grase, retragerile bine plătite ale candidaților, etc. sunt scopul final al lor. Ei știu toți că pentru ei, politica este o cale spinoasă, plină de trudă, de primejdii și adesea ruinătoare și că singura satisfacție sunt rarele clipe ale bucuriei succesului moral.

După puțină șovăire și discuție, partidul kossuthist este hotărât, ca contra tradiției sale politice, să ia parte la delegațiuni, și ca în ziua deschiderii parlamentului să-și trimită reprezentanții săi în palatul din Buda. O nouă lăpădare de trecut și de principiile politice deci. Toată lumea a prevăzut această schimbare de principii și guvernamentalizare, dar cine ar fi crezut, că ea va fi atât de ușoară, de repede și fără crize și împotriviri.

Dar partidul probabil nu se va opri aici. El va va ajunge cu timpul să schimbe și toată baza ființei sale, programul trecând pe baza de 1867. Micile concesii de acuma sunt numai fazele de trecere către sfârșitul acesta: *dedkizarea* partidului kossuthist.

Apponyi despre educația națională.

Astăzi Apponyi a primit pe revizorii școlilor secundare. În alocuțiunea sa, iel a spus că școlile secundare sunt pentru țară factorul care crește clasa cultă care-i *scheletul unității naționale*.

Iarăși o frază frumoasă pentru a acoperi o minciună. Este adevărat că școala ungurească secundară a știut să întipărească părții celei mai mari a clasei culte din țară un caracter de unitate și omogenitate, de altfel destul de regreabilă. Dar crede, oare serios dl ministru ca prin aceasta, unitatea națională a țării întregi este asigurată?

La sfârșirea catedralei din Sibiu a plecat cu trenul de Joi P. S. Sa Ioan I. Papp episcopul diecezan. La gară a fost însoțit de P. C. Sa Roman R. Ciorogar, director seminarial, George Popovici, referent bisericesc, Petru Truța, fisc. consis. Dr. G. Ciuhandu, ref. școlar și S. Secula prof. sem.

P. S. Sa e însoțit de P. C. Sa Augustin Hamsea, archimandrit.

La sfințirea bisericei va merge și P. C. Sa Vasile Mangra, vicarul episcopesc din Oradea-mare.

Balotagiul din Török-Kanizsa e fixat, precum ni se depeșează pe 15 crt. Lupta se dă între candidatul naționalist Dr. Ilici Branko și între fostul ministru liberal Tallián Béla, în favorul căruia s'au pornit fărădelegile și ticăloșiile administrației, după ce coaliția a dat ordin ca să fie sprijinit fostul «drabant».

Cu trenul de azi a plecat și redactorul nostru dl Sever Bocu în cerc, pentru a sprijini pe candidatul naționalist.

Telegrame.

Baia-mare, 10 Maiu. Pentru rectificarea informației tendențioase publicată în foile maghiare despre alegerea din Baia-mare, primim următoarea telegramă:

Alegătorii contrari au atacat noaptea pe Români pacinici. Șeasă Români ucși, trei răniți de moarte. 27 neigăși închisi în temnițele tribunalului din Sătmar. Intre Români domnește o nespasă fierbere și iritațiune, căci nici unul dintre ai noștri nu e vinovat.

Din comitate.

Congregația ordinară de primăvară a comitatului Caraș-Seve-in. Despre adunarea congreagației «Drapelul» publică următorul raport:

Sala fixată de membri congreagaționali, precum și de mult public mai ales țărani dela sate.

Galeria ocupată de dame.

Membrii români prezenți în mare număr, având în frunte pe cei trei deputați: Dr. George Popovici, Coriolan Bredicean și Dr. Ștefan Petrovici.

Dl com. supr. Pogány deschide congreagația la orele 9 1/2. Nainte de ordinea zilei ia cuvântul

Dr. George Dobrin, relevând într'un discurs mai mare abuzurile de oficiu ale funcționarilor administrativi la alegerile dietale, în deosebi ale prim pretorelui dela Recița și lam și enumerând volniciile dela Zorlenți și Bocșa, incidentele dela Lugoș, de pe Valea Begheiului și din Granița. Protestează contra insinuărilor, că noi am fi lucrator cu mijloace nepermise și am fi fanatizat poporul. Intreabă pe dl vic-comite de are de gând a trage la răspundere pe funcționarii, cari și-au depășit cercul de competență și a pune capăt odată pentru totdeauna nenorocitei practice din trecut de a împiedeca poporul în afirmarea voinței sale constituționale.

Dr. Valeriu Branisce interpelează în privința confiscării steagurilor albe ale partidului național român în cercurile Caransebeș, Oravița și Zorlenți.

Nicolea Birescu interpelează în chestiunea domiciliului primpretorelui dela Balinț, care nu e în Balinț, ci în Lugoș.

Vice-comitele C. Fialka răspunde, că e propriu agitațiunei electorale, că și de o parte și de altă parte s'a depășit limita permisă, dar nu s'a întâmplat nimic cecece ar fi făcut de trebuință măsurii mai aspre. Dorește să fie pace și crede, că pacea se va restabili și roagă ca toți ceice au influență asupra poporului, să conlucre la restabilirea ordinii.

În privința confiscării steagurilor albe spune că ministrul internelor a aprobat confiscarea.

Iar că primpretorele dela Balinț domiciliază la Lugoș, știe, dar cauza este, că locuința dela Balinț încă nu e gata.

Dr. G. Dobrin constată că vice-comitele a deplasat în răspunsul său chestiunea. Roagă pe vice-comite ca funcționarii publici să nu ne agite poporul, căci toată agitația poporului se reduce la volniciile administrației.

Dr. V. Branisce declară, că îndată ce va arată dl vice-comite baza legală a confiscării steagurilor albe, ia la cunoștință răspunsul, până atunci însă nu. Intrându-se în ordinea zilei se ia în desbatere raportul vice-comitelui.

Dr. Petru Cornean enumeră volniciile din cercul Reciței și propune exmiterea unei comisii mixte pentru stabilirea faptelor și responsabilităților.

Dl vice-comite C. Fialka declară că nu acceptază propunerea.

Păr. Ioan Brinzeiu dă un tablou interesant despre volniciile din cercul Bozovicului.

Dl Dr. Mihail Grosșian arată într'un discurs plin de temperament cum a făcut dl primpretore dela lam alegere la Sasca, cercul unde s'au comis cele mai mari abuzuri atât din partea dlui primpretore, cât și din partea subalternilor săi.

Păr. Tătucu (Iablanița) improspetează obiectul interpelațiunilor sale din trecut, mai ales privitor la chestiunea prigonirii costumului național român în Băile Erculane și la desărcinarea perdeților ce au avut comunele cu boala de gură și unghii a vitelor.

Dl Virgil Thomici relevează chestiunea farmaciei dela Recița, acordată fără observarea formelor legale, și revenind asupra chestiunei alegerilor declară, că nu noi am dus poporul, ci poporul ne-a dus pe noi. Iar ordinea ar fi fost exemplară, dacă nu tocmai autoritățile publice provocau tulburări și agitări.

Dl Mihail Popovici (Orșova) arată abuzurile dela alegerea din Caransebeș și cere scut contra volniciilor.

Dr. George Dobrin se ocupă de mai multe chestiuni administrative și propune să se dea o adresă către guvern ca legătura de tren cu Orșova să se acomodeze intereselor publicului. (Se primește unanim).

Dr. C. Jurca arată de nou anomalii create prin faptul, că toți notarii comunali caută să aibe loc în congregațiune.

Dr. vice-comite promite, că va interveni ca dorințele juste să se satisfacă.

Continuându-se ordinea zilei, s'a ales notar la scaunul orfanal dl Alex. Rehel.

Celelalte obiecte s'au primit conform propunerii comitetului administrativ. Mai mare discuțiune s'a desvoltat la afacerile Comunității de avere din Caransebeș și la cesțiunile din Bozovici, asupra cărora vom reveni deosebit.

Notari români.

Din isprăvile lui Moncza György.

Vineri în 7/20 Aprilie a. c. candidatul nostru național, dl *Vasile Goldiș*, și-a rostit vorbirea de program în frunțașă comună Cuvin. Insufletirea, cu care poporul Cuvinean a știut primi atunci pe doritul său a fost de nedescris.

La plecarea din comună a iubitului candidat, poporul nostru, cu mic cu mare, l'a petrecut până la gară, într'o ordine și însufletire, care îi încântă inima.

Ținuta aceasta deamnă și frumoasă a poporului nostru însă, l'a scos din sărite pe vestitul și pururea râvnitorul după merite patriotice notarul Moncza György.

Cum? se putea oare, că acest nenorocit să întrelase ocaziunea binevenită de a nu dovedi, că lupul își schimbă părul, dar năravul nu, putea el ore întrelăsă ocaziunea, de a nu-și mai încărcă lista plină de păcătoșenii?

La reîntoarcerea tineretului dela gară omul acesta fără Dumnezeu, se năpăstuiește împreună cu trei gendarmi asupra scumpului nostru tineret, asupra micilor copilași de școală, sufletul și dragostea părinților și între injurături cocisești, îi bate cu patul puștii, bruscând în chipul acesta în modul cel mai infam și ticălos și pe aceia din a căror cruntă sudoare se imbuibă el în belșug.

Văzând aceasta însufletitul învățător Dimitrie Popovici, care întotdeauna, cu verdele român preotul Moț, este sufletul treburilor noastre românești din Cuvin, protestează energic în contra acestei tiranii ne mai pomenite față de oameni pacinici, dar în zadar, notarului îi trebuie merite și pace. Mai târziu însă totuși s'a desmetecit el din amețală și aflând, că zău rău lucru a făcut, în conștățere cu gendarmii, face arătare pentru conturbare de ordine publică, deși timpul era 7 ore numai, în contra părintelui Moț și a învățătorului Dimitrie Popovici, la pretura din Arad.

Ei, dar ce să vezi? Tot hoțul se dă de păgubaș. Învățătorul Dimitrie Popovici fără nici o vină cade vina ticăloșiei notarului. El a fost osândit la amendă de 50 coroane în bani. Sentința s'a apelat. Apărarea a făcut-o deputatul Dr. *Stefan C. Pop*, cu multă căldură. --- Bravo ție notar român! Inzadar a fost provocarea la sute de martori. Fasiunile notarului și ale gendarmilor acuzători au fost hotărâtoare.

Sărac popor român, cine să-și mai bată joc de tine? Un pocit ca Moncza György Oare mai este om, care să nu cunoască isprăvile de prin birturi ale acestui individ?

D'ALE ALEGERILOR.

Din cercul M-Radna. Înălțătoarea luptă din M-Radna a fost plină de bogate pilde de dragoste de neam dar și de dureroase dovezi, că numărul uscăturilor e încă tot mare între noi. Noi credem, că numai așa se vor pustii aceste uscături, dacă vom pune pe ticăloși pecetea cuvenită, ca să-i arate lumea cu degetul și dimpotrivă, dacă vom lăuda virtutea și pe virtuoși îi vom pune drept pilde de urmat. Iată de ce arătăm în cele următoare pe cei ce s'au retras dela sfânta luptă, dela tabăra neamului nostru și s'au dus momiți, mituiți și vânduți în tabără străină. Iată-i:

Din comuna Totvaradia: judele comunal Vasile Dehelean, care nu a avut vot, apoi bogătanii Nod Iuon, Ananie Crai, Solomon Oprea, George Drăgan, Sofroniu Deac, Trandafir Deac și Vasile Neic, în frunte cu poleacul de jagăr Tompa și cu notarul nostru român Tomucza au mers la alegerea de deputat și acolo deși au văzut mulțimea fraților de un sânge și neam, că sunt grupați cu toții pe lângă Vasile Goldiș, cu toate acestea au avut obrăznicia de au votat cu kossuthistul Avarffy Géza.

Din comunele Soroșag, Govojdia, Giulița și Lupești s'au făcut vrednici de zbiciuire juzii comunali, cari se tem și de umbra lui Tomucza notarul.

Lăudat fie numele celor din Baia. Băienții deși poleacul de jagăr și notarul i-au adus cu forța până în Totvaradia, unde i-au închis în casa cămărească și i-au adăpat, când au mers la urnă, pentru Vasile Goldiș au votat.

Laudă merită Lupeștenii și Perneștenii, cu deosebire, că judele comunal din Pernești în fruntea alegătorilor, circa 70 la număr venit-au fără frică de jagăr și notar și pentru Vasile Goldiș și-au dat votul.

Cu atât mai mare rușine merită cei din Vărădia, care deși se țin mai făloși și mai altfel decât cei din aceste sate, sunt mai slabi de înger și se dau de secole notarului prăpădit Tomucza.

Alegerea din Șomcuta-mare. Onorată redacție! Sunt încă sub impresia proaspătă a celor petrecute în ziua de 3 I. c. cu ocaziunea agitatei alegeri de deputat al acestui cerc electoral, în majoritate absolută românească, astăzi însă înglodat în nămolul spurcat al volniciei și corupțiunii.

Astă alegere va rămâne memorabilă în analele Chioarului, pentru că deși faptice am căzut cu candidatul nostru, bravul între cei bravi dl Dr. Alexandru Vajda-Voevod, rezultatul biruinței morale a fost pe partea noastră. Șoviniștii au adus pe capul nostru peste 1000, zi: una mie soldați pedestri, husari, gendarmi călărești și pedestri. Numai artileria a lipsit ca să fim ca în timpul de adevărat rezbel. Miliția teritorială comună cu colonelul și un căpitan român în frunte, s'au purtat onest și imparțial, mai ales văzând nedreptățile ce se fac Românilor din partea opresorilor șoviniști, pentruce au și fost telegrafic insinuați. Ceialalți mai ales împănății de gendarmi călări cu sabiile scoase și pedestri cu baionetele pe puști au terorizat poporul și inteligința din partea națională într'un mod impertinent; iară cei doi fibirai Péchy și Eötvös fără de nici un scrupul au amenințat în tot chipul, au închis pe mai mulți, desbrăcau oamenii luându-le cușitele, pipele și tot ce au aflat la ei. O adevărată volnicie cum n'a mai fost pe la noi.

Dovadă cei doi oameni morți de puștile gendarmilor în comuna căruia și alții vre-o patru în spital cari se luptă cu moartea, tot de-ai lui Vajda, cari n'au vrut a se supune presiunii și după cari în fugă fiind au pușcat gendarmii. De unul mort a rămas 5 prunci. Dl Vajda a fost la

fața locului, le-a dat spese de înmormântare promițând a-i ajuta încă. O tempora, o mores!

Evreimea și vagabunzii calfe de măestri au format o adevărată canalie, sbierând și adresând cele mai josnice epitețe pacinicilor și prea mult toleranților români. Dacă s'ar face încercare a se culege și descrie mai pe larg manoperile, presiunea, corupția cu bani și brutalitățile săvârșite de zbirii și uneltele contelui Teleky, ales de deputat, s'ar putea scrie și publica o cronică mai mare decât a lui Șincai la a căreia compunere a muncit 30-40 de ani. Fie însă destul de astă-dată a pune la răvaș pentru posteritate ținuta unora dintre Români nostri Chioreni—pentruca să se știe.

Să luăm întâiu partea cea bună, cece face onoarea neamului nostru românesc.

Preoțimea în general s'au purtat brav și cu demnitate, afară de cei perduți, cari vor rămâne ca o pată și farisei față de poporul ce le dă prescura. Cu mare demnitate și conștii de chemarea lor s'au purtat preoții: Petrișor din Remeti, Bohățel din H-Lăpuș, Aluș din Buteasa, Hosu din Curtuiș, Moșoligo din Chechiș, Gionte din Dumbravița, Șurani, Cărlig din Valenii-Șomcutei, Dragoșiu din Finteuș, Paul din Colțirea, Marienescu din Bozinta și Sârbu, protopop din Șomcuta-mare. Onoare lor!

Scandalos și mârșav s'au purtat: Buteanu din Hosufalău, Leményi din Remetea, Coza din Pribilești, Marosán și Botha (țapul) din Berchezoaie. Vre-o 2-3 alții au fost — nici calzi nici reci; poate s'au ținut de zisa «din clisă să nu treacă, dar varza să fie unsă»... Azbucherul matriculant Voisa din Berchezoia și zgărie contabilul Máthé Athanasz din Șomcuta au făcut pe Juda, cu bani de ai contelui au cumpărat suflete. Opșitarul-liconar Tamás Gező din Hosufalău și ex-notarul Andre Demeter din Bucium ambli au fost «spiezli» au votat și lucrat cu contrarii, dar au luat parte la conferențe și ospăț și cu Români. Rușine să le fie, anatemă și maranoftă să rămână numele lor pocite.

Din Șomcuta-mare cel mai viclean a fost sciopul Nicolae Butean -- potlogarul -- care părănit de români, iată cum le mulțamește. Lui Pop Todor și Ilie alui Costan, Nicolae Ghițe, Cheșan János Laszloaie, Vlangăul lui Costan, László Lupului și conștii lor, fiind oameni fără carte, însă din fire lacomi și slugarnici trebuie să le zicem: Doamne iartă-le, că nu știu ce au făcut.

Ca concluzie trebuie să repet cece ar zice chiar contrarii, că a fost o minune că pe lângă atâtea presii și coruperi de tot felul, candidatul național Vajda a avut totuși 1342 voturi față de contele cu 1706.

Pentru contele au fost ertate orice apucături draconice. În locul celor morți și a celorce ne-au venit de față au votat alții în locul lor; plebanul r. c. a fost un «sufleur» minunat, spunea oamenilor votizanți: «așa-i că votezi cu Teleki Pál?» iară ceice votau cu Vajda le zicea: «nó ugy» și asta nu la țărani, pe cari îi împingeau și pumneau, ci dascălilor mai ales.

Ar fi păcat a nu aminti partea leului de luptă dovedită de tinerii Dr. Aurel și Victor Nilvan, universitarii Tibil și Racolța, contabilul Radocea și docintele Muntean.

Multe putem învăța din alegerea aceasta pentru viitor, spre a delătura defectele și scăderile de cari mai sunt în sânul nostru.

Poporul e deștept, însă n'a avut până acum școala practică în cele politice. Cele petrecute ne-au folosit mult. Deci să fim cu răbdare, viitorul e al nostru, căci dreptate avem.

Viitor de aur românimea are
Și provăd aproape a ei înaintare. Eu.

Correspondentul ne mai scrie în urmă:

Tulburat în sufletul meu, vă scriu aceste orduri în graba condeului, așa că nici ale puriză n'am putut. Telefonice au cerut zbirii 45 jandarmi a se reîntoarce dela Gilvács și aceea cutreeră cercul sub cuvânt că aici e «lázodás». Vă voi informa de cece se vor mai întâmplă. Suntem consternați cu toții.

Doamne! Oare până când?...

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.
(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colandări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochii. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

Din cercul Lăpuşului. Toată lumea se miră, că în acest cerc cu o majoritate covârşitoare de alegători români a căzut candidatul naţional Dr. Vasile Lucaciu.

Dacă judecăm acest fapt numai la suprafaţă şi nu căutăm, să străbatem în motivele lui, suntem poate îndreptăţiţi să ne mirăm, dar dacă cunoaştem maşina drăcească, care a lucrat la căderea lui Lucaciu nu ne mai putem de loc miră, ci sufletul nostru se umple de durere şi revoltă.

Îşi poate ori şi cine închipui, că geniul luptelor noastre naţionale actuale, nu are permisiunea să între cu una cu două în parlamentul şovinist al acestei ţeri, în care stăpâneşte volnicia, forţa şi dacă vreţi şi valurile Dunării.

Ţin însă ca cetitorul să se convingă din fapte, că căderea lui Lucaciu trebuia să se întâmple, căci altfel statul maghiar nu mai putea exista!

Un lucru mă doare. Mă doare amintirea câtorva bandiţi intelectuali, cari nu s'au sfiit de a fura limba şi legea dela părinţii şi strămoşii lor pentru a le vinde la vrăjmaşii nostri de veacuri pentru o porţie de papricaş şi câteva piţule.

N'aş vrea să mai amintesc pe aceste măşti ale fiinţii de om, cari lipsiţi de cea mai elementară, însuşire omenească, de conştiinţă, s'au făcut vânzătorii poporului, din a cărui pâine şi-au îngurăşat trupurile spurcate.

Dar datoria faţă de binele neamului meu îmi porunceşte s'o fac.

Voi înşiră pe scurt isprăvile duşmanilor nostri făţişi şi nu voi ignoră nici pomenirea coadelor de topor, cari au dat mână de ajutor la aceste isprăvuri.

Cu săptămâni înainte de alegere satele româneşti erau încărcate de gendarmi, cari înfricau pe alegători, îi ameninţau, pe cei mai tari în convingeri îi loviau cu patu puştii şi cu piciorul.

S'o spună asta alegătorii din Boereni, cari plâneau izbiţi de puşca gendarmilor sălbatici, ca bieţii sclavi din Rusia izbiţi de cnota Cazacului.

Dar mai ales cam cu 5—6 zile înainte de alegere comunele româneşti erau tixite de gendarmi, cari îşi făceau perfect datoria: aţitau, ameninţau şi revoltau, pentru ca după aceasta să lovească. În sat nu era permis nici unui strein nemaghiar, să între. Dacă nemaghiarul încercă opoziţie, era deţinut la moment şi escortat. Pe uliţă nu era permisă aglomerarea. Trei-patru ţărani nu era iertat să vorbească laolaltă.

Intrunirea comitetului bisericii era strict controlată din partea şoviniştilor veniţi anume din Pesta.

Aşa s'a întâmplat, că energicul preot din Plopiş Alexandru Ciocaş din cauză că şi-a îndemnat credincioşii să ţie cu candidatul naţional a fost deţinut, fiind denunţat de un detectiv. Tot

ăşa a păţit-o şi preotul George Gheţia din Berinţia. Ba cu acesta au tractat şi mai barbar. Nu le-a ajuns »liberalilor radicali« că l'au deţinut şi l'au escortat de pe patul de boală în preziua alegerii, ci l'au deţinut şi în ziua alegerii şi gendarmii, cari îl însoţeau, defilau cu el pe dinaintea alegătorilor români pe străzile Lăpuşului pentru a-i intimidă şi eventual a-i revoltă spre a da apoi năvală asupra lor.

Prin comună nu era permis nimărui, să umble după 9 ore, căci îl întâmpinau baionetele şi patul de puşcă al »păzitorilor ordinii şi libertăţilor personale şi publice«

Teroarea şovinismului însă nu se putea deslănţui numai din baionete şi patul de puşcă al gendarmilor, ci solgăbirăii, aceşti feţi ai celui mai crunt terorism au cerut în ajutor şi husari. Aceştia galopau urlând pe sate şi provocau poporul pacinic. Iar dacă cineva cuteză să crâcnească, era lovit cu latul săbiei, iar gendarmii secundau cu patul puştii.

Alegătorii erau rând pe rând chemaţi de notari, care apoi îşi dau silinţa să-i »capaciteze« îi dăscălia, le promitea, le da parale, îi ameninţă şi asmuţa gendarmii asupra for. Ba notarii înşişi alergau aproape în fiecare zi pe sate şi îndeplineau severa poruncă de a mijloci de bună seamă trântirea lui Lucaciu.

Să spună notarul Filip din Fănaţe, să spună notarul Lateş din Făureşti, să spună notarul Iudă Ancă, netrebnicul vânzător de neam, care cu toate că e penzionat totuşi îşi continuă mişelnică muncă din tinereţe, să spună notarul Davidovici din Mănăstur jidanul-domn, să spună toţi notarii, toţi birăii şi toţi solgăbirăii şi toţi oficianţii statului din cercul Lăpuşului, câte abuzuri au făcut, câtă forţă au întrebuinţat asupra alegătorilor români şi câte parale au împărţit între aceştia. Avem vre-o 60 de cazuri concrete. Ştim lucrul ăsta nu numai din gura alegătorilor, ci i-am surprins chiar pe corteşii lui Teleky, cari umblau ca la nuntă pe sate, intrau în cărcimi, unde chemau poporul, aduceau lăutari, cereau vinars (horincă) şi în sunetul muziceii şi în făgăduială păharălor cu vinars otrăvitor precum şi în vâjiitul »csárdásului« provocat de beţie, îndemneau pe alegători să ţină cu Teleky, iar gendarmii stăteau gata pentru ca pe cei încăpăţinaţi, să-i »capaciteze« cu patul puştii. Eu însumi am fost martor ocular al unei astfel de scene, petrecute la cărcima jidanului Laiba din comuna Trestie.

În preseara alegerii gendarmii intrau cu cară de ale lui Teleky prin satele româneşti şi încărcau cu forţa pe alegători. Cei slabi de ânger cedau mai de grabă, cei ce rezistau erau loviţi, iar dacă preotul şi dascălul erau ticăloşi se du-

ceau toţi alegătorii cu vrăjmaşii nostri în frunte cu aceste unelte netrebnice.

În unele sate însă unde spiritele erau mai agitate, unde convingerea intrase în sângele poporului, şi unde dragostea faţă de părintele Lucaciu se ridicase peste puterea banului, peste teamă şi peste ameninţarea şi forţa gendarmilor şi husarilor se formaseră cete disciplinate de flăcăi, cari voiau să ducă pe alegători cu forţa. Pildă vie Ciocotişul. De acest Ciocotiş trebuie de altfel să ne mirăm, căci poporeniul lui părăsişi de conducătorii lui fireşti, preotul şi învăţătorul, s'au dus toţi la urna lui Lucaciu. Cel dintâiu, Alexandru Bărbos, era ameţit de vinarsul şi berea, ce o golise cu netrebnicul de socrul său, notarul penzionat Anca, vorbeam cu el şi nu mă pricepea. Dar de negat, negă, că va veni la alegere, fiindcă zicea, că i-s'a şters votul! Dacă ar fi ştiut poporul, că popa nu vrea să meargă cu el, l'ar fi zdrobit îndată. Minciuna însă l'a mântuit pe moralul popă. Daascălul Grigorie Bărbos zicea, că are ajutor de stat, deci nu poate vota. Dar de pânea, ce o capătă dela săteni nu aminteă bălbăitul nimic!

În ziua alegerii, piaţa şi străzile Lăpuşului erau tixite de jandarmi şi husari, cari stăteau în tot momentul gata de a izbi la poruncile pretorului, care alergă ca un scos din minţi în dreapta şi în stânga. Ba veniseră şi fişpanul şi vicespanul, pentru a împlini cu mai multă promptitudine ordinul guvernului...

La sosire alegătorii nostri erau târaţi cu forţa în tabăra contrară de corteşii — bandiţi, cari toţi căpătaseră bilete de liberă trecere, pe când din tabăra noastră nu căpătaseră bilet de liberă trecere decât numai şase inşi şi aceştia erau huiduiţi, ameninţaţi, improşcaţi cu ouă clocite (părintele Olteanu din Suci de sus, bărbatul nostru de încredere) şi bătuţi, ăşa de pildă contabilul Teodor Medan, bărbatul nostru de încredere la comisia a II-a a fost lovit de un jidan, pe care jandarmii l-au făcut scăpat printre mulţime. Pe la ameazi jandarmii se potopesc ca din senin asupra alegătorilor nostri şi încep să isbească în ei, sub pretextul mincinos, că vre-o câţiva alegători de ai nostri au bătut pe un jidan... Jur împrejurul locului, unde erau adunaţi alegătorii nostri circulau jandarmi, cari ameninţau şi loviau peste mâni pe alegători, cari se răzimbau de pălan, căutând să-i revoalte, pentruca după aceea să puşte în ei şi astfel să se suspendeze alegerea, pentrucă se temeau călăii dreptăţii, că noi vom învinge. Nici chiar în cvartirul părintelui Lucaciu nu era permis, să vorbeşti cu poporul, căci detectivii imediat făceau semn jandarmilor, cari apoi îşi făceau datoria cinstit: te deţineau,

HORA ALEGERII DIN IOSĂŞEL.

Cine e Român 'n lume?
E Român fălos pe nume;
Şi dovezi dă 'n lumea mare
Că'i cu simţ curat şi tare!
Vivat, Oncu să trăiască,
Naţia să înflorească!

Lupta noastră cu credinţă,
Cu lauri de biruinţă
Ni-a dat azi, cu vie fală
Flamura naţională!
Vivat, Oncu să trăiască,
Legea 'n Dietă ne 'ntărească!

A sosit ziua dreptăţii,
Sus cu steagul libertăţii!
Să'l purtăm toţi în unire
Fraţi români de o simţire.
Vivat, Oncu să trăiască,
Libertatea să 'nflorească;

În amurg de seară lină,
Cântă tabăra română,
Cântă şi se 'nveseleşte,
Tot văzduhul clocoteşte!

Căci «Cristos a înviat!»
— C'a 'nviat adevărat
A 'nviat întru mărire,
Dup'o lungă pătimire.

Astfel şi Românul, Doamne!
După zeci de negre toamne,

Ca străin în a lui ţară,
A 'nviat spre viaţă iară.

Deşteptat la nouă viaţă,
Ca stejarul din verdeaţă
Acum cântă şi sârbează,
Căci virtutea'i triumfează!

În amurg de seară lină,
Cântă tabăra română,
Cântă şi se 'nveseleşte,
Tot văzduhul clocoteşte!

Glasuri mii de bucurie
Sună 'n hore cu mândrie,
Las' să sune mii şi mii,
Trageţi hora măi copii!

Căci din zori şi până'n sară
Toţi Românii brav luptară:
Votând Brusturii cu toţii,
Ce mergeau mândrii ca Moşii!

Şi din ochi, cei grăniţeri
Votau ca nişte boieri,
Şi horeau drag Hălmăgenii,
Văzând cum votau Butenii!

Cei din vale dela Criş,
Dela Zimbru, Revetiş,
Dela Ciuciu, dela Lungşoară
Toţi la urnă s'adunară;

Cătu'i cercul din Buteni,
Pân' la ceia Hălmăgeni,

Veneau cete după cete
Şi votau cu mare sete;

Şi votau din Hălmăgel
Toţi cu cei din Iosăşel;
Toţi asud în fruntea lor
Dascăl, preot drept păstor;

Toţi strigau ca să trăiască,
Flamura cea românească,
Dr. Oncu din Arad
Şi crenguţa cea de brad!

Iar colea de cătră'n seară
Peste 2000 votară
Toţi cu Oncu din Arad,
Căci purtau creangă de brad.

Iar Szombati, adversar,
Se trezi cu mult amar:
Cu o sută şasăzeci —
Şasăzeci de voturi săci!

Oastea lui micuţă foarte,
Se împrăştie departe...
Numai tabăra română
Rămâne pe steag stăpână.

Numai steagul naţional
Fălfăie prea triumfal!
Şi alesul ei bărbat
Dr. Oncu, deputat!!

Hălmăgiu, la 3 Maiu 1906.

Petru Irhaş.

defilau cu tine puțin prin fața alegătorilor și apoi te escortau... Ai fi vrut să-ajuti, dar nu puteai.

Ni-se frângea inima de durere, când vedeam, cum alegătorii noștri sunt escortați din două laturi de jandarmi și corteșii maghiari și târâți la urna lui Teleky. Părea un funebru «Pahod na Sybir». Ai fi vrut, să te revolți, să arunci cu bombe în mișei, să-i spânzuri pe toți, dar în zadar, erai neputincios în fața baionetei și glonțului la tot momentul gata de a străbate prin corpul tău desarmat.

Votarea la noi mergea foarte încet, natural dintr'adins, fiindcă știau, că dacă se amână pe noapte, biruința va fi a lor. Pe la 7 oare seara din partea noastră nu votaseră, decât vre-o patru sute din alegători, iar în urmă mai aveam vre-o șase sute și cincizeci. Noaptea pe când mergeau ai noștri la urnă erau înhățați și bătuți de bandele de bătași, cari se țineau și prin localul de votare. Când preotul Olteanu voia, să încunoștiințeze pe președintele de alegere despre cele ce se petrec cu alegătorii noștri, a fost oprit de a intra în sală de jandarmi, iar plebea d'afară îl amenința cu pumnii. Cu toate astea însă poporul mergea în ordine la urnă, așa încât căpitanul armatei s'a exprimat, că rar poți vedea un așa popor de ordine.

Scurt. Tot terorismul, ce și-l poate închipui fantazia omenească a fost aplicat asupra alegătorilor noștri din partea călăilor administrației din această țară.

Ajutați au fost și de coade de topor, suflete netrebnice ca: 1. Teodor Buda, netrebnicul popă care a votat cu toți alegătorii din Ungureni pentru Teleky. 2. Petru Vaida, un model de popă lacom, îngrășat cu prescură românească. 3. Popa Herman din Văleni, care însă și-a luat dreapta răsplată. Credincioșii i-au luat cheia dela biserică și au jurat, că nu-l vor mai lăsa să intre în biserică. 4. Ioan Nadiș, mizerabilul popă din Costeni, care ziua în ameaza mare în fața lumii a sărutat mâna contabilului Károly Bárdi dela banca Lăpuș. 5. Deochiatul popă din Cărbunari, care a târît după sine pe toți alegătorii din sat la urna lui Teleky. 6. Primitivul popă din Rohia, Gherman, a rămas pasivist (!)

Șase comune mare nu ni-au dat nici un vot: Costenii, Poiana, Ungureni, Lăpușul-român și Cărbunarii. Toate s'au dus în tabăra contrară, conduse de netrebnicii lor popi și învățatori. De fapt e îndreptățită ori ce revoltă în contra acestor figuri demonice, cari nu se sfiesc a se ruga la altar și a propune de pe catedră călcându-și în picioare conștiința de om. Astfel de trădători ar trebui scoși din biserică și școală, ba chiar și din societate, ar trebui ignorați, huidați, și excomunicați din întreaga societate românească, căci ne infectează aerul naționalismului curat cu trupurile lor putrede... Cum să poți suferi alăturea de tine pe astfel de oameni, cari dau mână cu vrășmașii tăi pentru a te sugrumă? Cum ai putea iubi pe astfel de păstori netrebnici, cari își lasă turma pradă lupilor? Nu, nu-i poți iubi. Pe astfel de oameni trebuie să-i huduești și să-i alungi din postul lor, căci ne surpă întreaga noastră virtute națională!

Pentru ce s'au purtat comunele următoare bine: Preluca, Rușiori, Brebeni, Măgureni, Cernesti, Vad, Lăschia, Plopiș, Copalnicul, Suciul de sus, Suciul de jos, Larga și altele? Pentru că conducătorii lor sunt oameni cu conștiință, își cunosc chemarea și și-o știu împlini cu scumpătate. Ei nu se lasă ademiniți de gulaș și de pițule, pe ei numai dragostea de neam îi poate ademini.

Preoți ca înflăcăratul Olteanu (din Suciul de sus); ca Alex. Pop (din Cernesti) care și-a dus toți alegătorii la urna candidatului nostru; ca Aurel Olebea (din Lășhia), care chiar și pe birăul satului l-a dus la urna lui Lucaciu; ca Alex. Ciocaș (din Plopiș) tânărul și harnicul preot, care pentru străduința sa de a aduna pe toți alegătorii din comuna sa în jurul steagului național, a fost deținut și escortat la Mănăstur; ca George Gheția (din Berniția) cu care defilau jandarmii pe străzile Lăpușului; ca Alex. Pop, (preot în Copalnic) rar am avut ocaziune, să avem. Toți păreau niște apostoli înflăcărați, cari își împliniau datoria fără de a se plânge cătuși de puțin. Pe astfel de preoți îi cinștim pe pământ și dincolo de mormânt și ne închinăm lor!

Chioarul a fost la culmea chemării sale. Conducători și popor afară de Cărbunari toți și-au împlinit datoria cu cinste. Numai «Valea Cible-

șului» afară de comunele amintite s'a purtat mai slab. Invingerea morală însă la ori ce caz e a noastră, căci ai noștri au votat din dragoste curată cu candidatul național și nu îndemnați de bani și împinși de forță. Terorismul barbar ajutat de coadele de topor ne-a s'a făcut însă să cădem. La 6 oare dimineața, când spus rezultatul alegerii, o jale adâncă a cuprins pe alegătorii noștri. Mulți plângeau. Iar șovinistii erau beți de bucurie, că și-au ajuns scopul. Se bucurau, iar bucuria lor și-o exprimau în urlete, că au doborât pe marele nostru martir: Vasile Lucaciu. Sărmanii în nebulia lor ei nu pricepeau, că leul rănit e mai primejdios, decât cel nerănit și nu voiau să înțeleagă, că voința unui neam e mai puternică decât beția trecătoare a unor oameni inferbântați la creeri și ajunși din întâmplare stăpâni peste forță, de care dispun ca cele mai primitive ființe. Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

V. N.

Alegerea din Caransebeș. Primim dela dl Dr. Barbu următoarea corespondență:

On. Redacțiune! Corespondința D-voastră despre alegeri e falsă și poate tendențioasă. Ca unul care am fost la conducerea alegerii, vă comunic, că publicări de neexactități ne strică grozav. Exemplu de neexactitate: Dragalina a votat cu Sirbu, fratele său asemenea în fruntea a 50 de alegători (toți) din Borlova, ginerile său — subordonat la «Severineana» dlui Burdea — cu toți alegătorii din Var, asemenea cu noi. Călugării, de cari se vorbește, încă erau în rezerva noastră. N'au votat, căci nu ne mai puteau ajuta după ce socialiștii au trecut pe partea contrară.

Scrisoare deschisă.

Cătră alegătorii mei din cercul Ugrei.

Fraților iubiți!

Multe ticăloșii a trebuit și trebuie să suferim din partea netrebnicilor, cari nici până în ziua de azi nu vor să recunoască dreptul firesc al nației noastre, ci în felul cel mai obraznic caută să ne șicaneze, să ne batjocorească, să ne vatem până și atunci, când ne cer unul dintre cele mai scumpe tezaure: *votul nostru*.

Precum s'a întâmplat și cu ocaziunea alegerilor de acum.

Năpustit s'a prin ținuturile românești droaia de trași-impinși străini, pătrunși fiind de credința, că noi vom fi atât de bătuți de D-zeu, în cât ne vom alătura orbis acolora, cari vor plăti *mai mult* pentru noi. Cu alte cuvinte, nici că ne-au conziderat de oameni, fără de cea mai simplă marfă de târg. Și precum bine știți, păcătoșenia lor nici că s'a îndestulit cu atâta batjocură infernală, ci fără cea mai mică nerușinare ne-au mai și vătămat în felul cel mai ticălos, numindu-ne de răsvrățitori, tâlhari, ucigași, vânzători de patrie, ș. a. ș. a.

Adecă noi, pacinicii țării și ai lumii suntem răsvrățorii, noi, cari mai bine murim de foame cu mic cu mare, decât să ne atingem decât e negru sub unghie, ce e al altuia; suntem tâlharii, noi, cari de 2000 de ani încoaci cu jertfirea vieții noastre proprii am apărut și apărăm viața nu numai a prietenului, fără și a vrășmașului nostru din aceasta țeară; suntem ucigași ordinari, noi, cari suntem cei mai credincioși fii ai patriei și ai Tronului, și întru apărarea și pentru susținerea țării am vărsat *mai mult și cel mai scump sânge*, suntem vestiți înaintea lumii de vânzători de patrie, firește, din partea acelor poltroni, cari numai ieri-alaltăieri voiau să alunge pe Domnitorul și îmbliau țara unui împărat străin. *)

Și când după toate aceste nu știu cu ce obraz au cutezat a ne provoca să ne înșirăm sub steagul lor trădător, mi-s'a sfârșit răbdarea, iubiților frați, și le-am zis:

«Să știți, existențelor catilinare, ce sunteți, că deja s'a umplut paharul, și nu veți mai continua cu vandalismul vostru în ogorul neamului meu. Mă voi duce între frații mei și o să vă arăt, că nația mea e atât de deamnă, atât de nobilă, încât voi nu sunteți vrednici nici să-i deslegați curelele încălțămintelor picioarelor ei».

Și m'am prezentat în jurul vostru, scumpilor mei alegători.

Osana vouă, că nu numai pe mine nu m'ați

*) Aluzie la broșura lui Zeisig.

făcut de minciună, dar ați mântuit cinstea întregului românism din Bihor prin ținuta voastră bravă și sfântă!

Intregul neam românesc are să se închine vouă cari în cel mai expus teritor românesc din Ungaria, și în conștiința minorității voastre, n'ați putut fi ademiniți de sumedenia de bani a diavolilor străini, nu v'a putut îndereptă înfricările puternicilor zilei, nu amenințările atotputernicului Tisza, nu ținuta tâlhărească a lăpădăturilor din Micherechiu, Cristor, Ateaș și Cheresig, fără cu fruntea ridicată, cu cea mai mare abnegațiune, cu cel mai nobil și ne mai pomenit eroism gata cu mic cu mare de a vă jertfi și viața, v'ați înșirat sub steagul sfânt al cauzei naționale românești, pe care a-ți reprezentat-o și o reprezentați cu demnitatea, ce pretinde cinste și respect nu numai din partea fratelui, ci și a străinului.

Când mă închin și eu vouă iubiților, vă rog totodată să vă păstrați și de aci înainte ținuta nobilă, care va servi celor răătăciți spre îndreptare pe cei întunecați îi va lumina, pe trădătorii mișei îi va stânge, iar vrășmașului neîmpăcat al nației românești îi va da de știre și-l va convinge, că nu mai are ce căuta în mijlocul vostru, pen-trucă de arma cea mai puternică pe pământ, de arma dreptății, cu care voi luptați, se va topi acest vrășmaș cum se topește ceara de fața focului.

Vă zic deci: la revedere la lupta cea mai apropiată!

Al vostru frate sincer

Dr. Demetriu Lascu.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 11 Mai 1906.

— **In atențiunea învățătorilor.** Precum se știe în luna Iunie-Iulie se arangiază la seminarul diecezan din Arad un curs de șase săptămâni pentru învățătorii aplicați fără cvalificațiune. Terminul ultim de însinuare la *Conzistorul din Arad este 15 Mai*, petițiile întrate ulterior nu se vor lua în conziderare. Dacă până în 15 Maiu nu se va însinua numărul minimal de 30 ascultători atunci cursul nu se va ține și față de învățătorii fără cvalificațiune, cari au omis aceasta ocaziune de a se cvalifica, se vor lua demersurile pentru scoaterea din posturile învățătoresți ocupate de dânșii până acum fără cvalificația învățătorescă.

— **Convocarea sinodului extraordinar.** I. P. S. arhiepiscopul și metropolitului Ioan Mețianu, prin circulara nr. 3284 pres. din 21 Aprilie v. a. c. convoacă sinodul extraordinar al arhiepiscopiei transilvane în sala muzeului etnografic al Asociațiunii din Sibiu pe Sâmbătă 29 Aprilie (12 Mai) a. c. la 4 ore prostmeridiane. Sinodul acesta este convocat conform concluderilor sinodului arhiepiscopiei luat la 15 Aprilie v. a. c. în vederea sfințirii bisericii catedrale ce se va săvârși la 13 Maiu st. n.

— **Mituitori — păcăliți.** Dintr'o corespondență particulară de pe valea Murășului aflăm lucruri foarte interesante, dela ultima alegere din M.-Radna.

În preajma zilei de alegere câți-va nemernici au împărțit câte 10 cor. între alegătorii dintr'un cerc notarial, le-au dat mâncare și beutură, ca să voteze cu Avarffy Géza. Românii au primit și banii și au și mâncat și beut.

În ziua alegerii însă o parte au reușit să fugă în tabăra națională, iar la urnă aproape toți și-au dat votul pentru candidatul național V. Goldiș.

Mituitorii s'au ales și fără bani și fără voturi. Păcăliți în chipul acesta, prietenul nostru ne scrie, că nemernicii aceștia umblă acum prin sate să stoarcă obligații și cambii dela oameni, pe cari ar vrea să-i scoată de datorași.

Rugăm pe fruntașii de pe valea Murășului să petreacă cu atenție trebșoarele acestor ticăloși și îndată ce vor afla ceva să ne avizeze, ca să-i putem da pe mâna judecătorei, înainte de a reuși să înșale pe oameni.

Red.

Mișeliile din Cinteiu se continuă. E din cale afară revoltătoare ținuta notarilor și a jandarmilor, față de bieții țărani, cari au votat cu Russu Șirianu. Bagseamă notarul Gui voește cu ori ce preț să-și facă de cap.

Vestea din urmă ne spune, că jandarmii au dus în închisoarea din Chișineu pe opt țărani, iar pe episcopul Teodor Șuteu, l-au chemat de trei ori până acuma înaintea lor, învinovățându-l, că el face răscoală între popor.

E o baterie de joc a legilor, din partea acestui notar, care a adus pe capul oamenilor jandarmi.

Dar odată va trebui să-și ia și el răs-plata pentru cele ce face.

— **Concertul Corfescu.** Numai o zi ne mai desparte, până vom fi în plăcuta poziție de a asista la un concert adevărat artistic, dat de renumitul baritonist Corfescu. Nu putem în de ajuns a îndemna publicul românesc, să ia parte la acest concert, ce are să ne procure momente de înălțare sufletească. O spunem aceasta îndeosebi și din motivul, căci mulți au regretat, că în vara anului trecut, n'au venit la concertul Corfescu.

E aici ocaziunea binevenită să mergem în număr cât mai mare, acum când se înfățișează în mijlocul nostru pentru a doua oară.

Programă :

1. *Schubert*: a) »Du bist die Ruhe«, b) »Wanderer«, c) »Der Doppelgänger«. Cântate de dl Corfescu.

2. *Leoncavallo*: Marele Prolog din opera »Bajazzo«, cântată de dl Corfescu.

3. *W. Șiorban*: Aria »Mai am un singur dor«, duett de dna și dl Corfescu.

Wagner: Aria Luceafărului din opera »Tannhäuser«, cântate de dl N. Corfescu.

4. *Popp*: Doina »Codrul«, cântată de dna Maria Corfescu.

5. *Makray*: »Die beiden Grenadire« cântat de dl N. Corfescu.

6. *Massenet*: Mare arie din opera »Herodiade« cântată de dl N. Corfescu.

7. *G. Dima*: »De-ar fi trăznit Dumnezeu«, Doină cântată de dna Maria Corfescu.

8. *Scheletti*: »Ce te legeni codrule«, cântată de dl N. Corfescu.

9. *Guercia*: »Voga marinar«, mare duet, cântat de doamna și dl Corfescu.

10. *Rossini*: Marea arie a lui »Figaro« din opera »Barbieru din Sevilla«, cântată de dl N. Corfescu.

Inceputul la orele 8 seara. Prețul locurilor: Loc rezervat 4 cor. St. I.: 3 cor. St. II.: 2 cor. Galeria: 1 cor. Bilete se găsesc de vânzare la librăria Klein vis-à-vis de teatru și seara la casă.

— **Husarul schimbat.** Husarii și jandarmii se știe cum tractează cu bietul popor pacinic la alegeri. La alegerea dietală din Pâncota însă a pățit-o un viteaz husar.

S'a întâmplat adevărat, că după obiceiul husăresc, un husar începuse a-și jucă calul și în dreapta și în stânga, călărind, sărind pe alegători.

Și-i plăcea grozav husarului cum face ocol în-
tră Valahi.

Dar li-se urise și Românilor de atâta călcătură și unul șopti ortacului său: »ian dă-te de dreapta husarului și-l ține de vorbă, că de loc isprăvesc eu cu el«. Prietenul începu apoi a vorbi cu husarul; »măi cătane dar ține-ți calul și nu ne călcă«. Husarul începe la aceasta și mai cu răstire spre cei din dreapta lui. Deodată se răstoarnă cu cracii în sus de pe cal. Se vîrî adevărat omul nostru la scărița de a stînga, să-l arunce din șea.

Ortacii se aruncară pe husar, iar cel ce l'a răsturnat sări pe cal și călări să părăscă la căpitanul ce se afla la șatră: »Domnule căpitan înștințez cu plecare, că am adus calul«. »Dar de unde-l aduci?« »Da, domnule căpitan, husarul a tot sărit cu el pe noi și n'am putut scăpa altfel decât, că l'am răsturnat din șea și acum v'am adus calul ca nu cumva să fugă și să se întâmple ceva cu el«.

»Bravo voinice, zise căpitanul, mi place istețimea ta«. »Dacă și eu am fost husar, domnule căpitan« răspunse ciudatul călăreț.

După aceste aduseră și pe husarul batjocorit care va pomeni cât va trăi vitejia sa din Pâncota.

— **Impărăteasa Eugenia și Papa.** Fosta împărăteasă a Franciei, frumoasa dar ultra bigotă Eugenia, lasă toată averea sa Vaticanului. Se evaluează de 250 de milioane darul ce'l va face pe cale testamentară »săracului« care stă închis în Vatican și doarme pe paie umede.

— **Regele Spaniei în Anglia.** Regele Alfonso al Spaniei, însoțit de logodnica sa, prințesa Ena de Battenberg, și de mama acesteia, a sosit la Londra zilele trecute cu automobilul venind dela Southampton.

Această călătorie amintește un fapt istoric.

Acum 300 de ani, aceeași călătorie, dela Southampton la Winchester a fost făcută călare de regele Filip al Spaniei care venea la Londra spre a se căsători cu regina Mary de Anglia.

Regele Alfonso a vizitat catedrala Winchester cerând să i-se arate fotoliul în care a șezut regina Mary în timpul ceremoniei căsătoriei ei cu regele Filip.

— **Deținuții din Rusia.** E pur și simplu nedemn de omenire, ceea ce se întâmplă actualmente în mult frământata Rusie. A eșit la lumină în ultimele zile, că deținuții politici din acea țară sunt bătuți, schingiuiți, puși la torturi oribile mai rău ca pe vremea prea sfintei închișiții. — S'a mai afirmat de asemeni de cătră cei eșiți din infectele celule ale celebrei închisori sf. Petru și Pavel, ca mulți din întemnițați, — vre-o douăzeci la număr — au înebunit din cauza bătăii, la care erau supuși în fiecare zi.

Frumoasă civilizație și multă dragoste de oameni îi caracteriză pe reacționarii ruși! Nu le ajunge, că bietul popor rabdă tirania lor apăsare, că se lasă jefuiți de bunurile, de dreptățile lui — nu e destul, că sălbaticii cazaci i-au omorât în masse, aruncând peste întreaga țară un doliu fără de margini, dar îi supune și pe blânzii martiri unor torturi fără păreche, prin închisori fioroase.

Suntem în secolul al douăzecilea, în epoca moravurilor subtile și a civilizației rafinate.

Rusia, de sigur, nu e exclusă din progresul universal. Mulți bogătași Ruși sunt în Paris, trăesc înconjurați de lux, cheltuesc milioane, se înclină grațios în fața doamnelor, fac sporturi și au pasiuni »nobile«. De sigur, o națiune civilizată, își spun acei, cari cunosc nobilele vlăstare ale aristocratizmului moscovit. Dar nu știu bieții, că strălucirii seniori întrebuițează foarte des cnutul și procedeele barbare. Nu știe încă lumea ce instincte de fiară se ascund sub măștile fardate și sub fastul princiar. Ba da, o știm cu toții acum și o bănuiam de mult.

Oameni nevinovați, martiri blânzi ai libertății, înebuniți din cauza bătăii! Ce rușine pentru Rusia!

— **Se caută un costum național.** Preotul Ioan Neagu din Gladna română p. u. Facset, caută pentru o fetiță de 16 ani un »Costum național bănățian sau săliștenesc«.

— **Logodnă.** Livia Popa și Filip Pop teolog absolut fidanțați. Felicitări!

— **Hymen.** Primim înveselitoarea știre, că dl Victor Fildan harnicul și neobositul rector-catichet dela internatul diecesan gr.-or. român din Beiuș a încredințat pe d-șoara Cornelia Sălăgean, fiica notarului din Talpoș. Le exprimăm sincerile noastre felicitări și doriri de bine.

— D-șoara Cornelia Bercea, fiica dlui Iosif Bercea din Oravița-rom. s'a fidanțat cu dl George Dragu, neguțător din Iertof. In ceas bun!

— **Averea unui principe în mâna unui preot român.** Preotul D. Popovici și consoții din Cerneiu, astăzi au cumpărat domeniul în teritor de 700 jugere în preț de 430.000 cor. a principelui Ipsilanti. Gratulăm nouilor proprietari!

— **Banii în alegerile din Ungaria.** Un ziar de dimineață dă amănunte după »Frankfurter Zeitung« în această privință. Arată cum agenții electorali ai candidaților merg prin toate satele și orașele cercului. Pretulindene alegătorii pun steagul și semnele candidatului ai cărui agent e la fața locului. Când sosește și candidatul în urma oamenilor lui, îl primesc cu pompă și cu strigăte de Eljen! Cuvântările le ascultă sau nu, dar de băut, beau bine. La alegere foarte mulți își vând votul. După alegere cel care a biruit dă aldămaș. O alegere costă dela 20 până la 25000 de coroane, chiar când nu are de luptat; când e luptă 40 până la 50,000. Unele locuri ajunge până la 100,000.

Noi știm din alegerile din urmă că voturile au fost foarte urcate, anume până la 1000 de coroane unul!

— **Călăuza învățătorului de I. Crișan,** învățător în Socodor, este titlul unei cărți de bun folos pentru învățătorime, apărute acum în editura tipografiei noastre.

Autorul tratează teoretic și practic, dând modele, materialul de învățământ pentru școala elementară. Cartea e bine scrisă, bine împărțită și poate servi, în adevăr, drept călăuză pentru învățătorii noștri căroro li-o recomandăm cu toată căldura.

Se poate comandă dela institutul editor »Tipografia Tribuna«, Arad.

— **Drumurile de fier din lumea întreagă.** Lungimea lor totală este de 860,000 km., din cari 335,000 km. vin pe America.

Europa are 300,000 de kilometri; restul de 225,000 de kilometri cad pe celelalte trei continente.

— **Se caută medic român.** Pretura din Arpașul inferior (Alsó-Arpás) a publicat sub Nr. 1016/906 szgb. concurs pentru ocuparea postului de medic cercual, cu sediul în comuna noastră, Vistea-infer. (Alsó-Vist).

Terminul de concurs este până la 19 l. c. 1 oră p. m. eară alegerea va fi în 22 crt. în cancelaria notarială de aici.

Venitele sunt K. 1600. — salar K. 4000. — paușal de călătorie și K. 400. — bani de cuartir ce-i capătă din casa statului.

Alesul va fi primit la fondul de penziune al notarilor comitatenzi.

Cercul e curat românesc, și de aceea, reușita este sigură, cu atât mai sigură, că în tot cazul am voi să avem un medic român, harnic.

Să înțelege de sine, că taxele dela bolnavi, încă și le va încassă.

— **Moartea unui ziarist.** Acum câteva zile a încetat din viață în vârstă de 62 ani, cunoscutul ziarist german Polstorff, redactor la gazeta umoristică »Kladderadatsch« din Berlin.

Defunctul a avut acum câțiva ani un duel cu baronul Kiderlen-Wachter, actualul ambasador al Germaniei la București.

— **Noul cancelar rusesc: Ivan Goemykin.** Succesorul contelui Witte e născut la 1839, în Gubernia Nowgorod. La 1860 a terminat facultatea juridică. La 1863, pe timpul revoluțiunii poloneze dând probe de pan-rusism, fu trimis în Polonia rusească ca să inculce Polonilor dragostea de Ruși. La 1880 fu revocat și adus la Petersburg. Făcu apoi mai multe călătorii de studii prin Rusia și la 1891 fu numit secretar de stat la ministerul de justiție. După suirea pe tron a lui Nicolae al II a fost numit ministru de interne în locul lui Durnowo și acum prim-ministru.

— **Alegerile din Portugalia.** La 1 Mai st. n. alegerile parlamentare s'au terminat.

Au reușit 113 guvernamentali, 40 de opozanți și un republican

— **Magazin de stofă de fabrică, Leichner și Fleischer, Pécs.** În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3:30—4:40—6:00 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucuroși probe. **Leichner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17** Telefon 475.

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e **Fluidul Universal**, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervii obosite.

Prețul unei sticle de un decil e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Speșele de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiteră unei mărci de 20 fil. fără speșe, la învoire trimite unicul pregătitor de «Fluid Universal». **Apotheca lui Coloman Skribanek, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.**

Magazin principal în Budapesta la farmacistul **Török József în Király utca 12 și Calea Andrássy nr. 26, precum și în mai multe farmacii.**

Economie.

Arad, 11 Mai 1906.

Expoziție românească în Sibiiu. De câte-ori vre-un sinod sau vre-o adunare culturală ori politică ne chemă în vechea cetate a Sibiiului, ale cărei zidiri neînfrânte de tunurile turcești, le-a dărâmat suflarea mai puternică a culturii, — noi prietenii vechi ai profesorului Comșa ne gândeam pe cale: oare cu cât se vor fi sporit, de când le-am văzut mai pe urmă, colecțiile lui Comșa? Va putea să deschidă în curând un muzeu.

Și cu toate ședințele, banchetele și reprezentările, găsim noi vreme și prilej ca să ne abatem pe la știuta casă primitoare din strada Schewis, unde — dacă nu ne conducea el însuși — vecinic vioiul profesor, al cărui păr alb mi-s'a părut întotdeauna un anacronism, ne așteptă cu mese încărcate de cele mai strălucite opere de artă ce s'au găsit din mâna neîntrecută în măiestrie a țarancei noastre. Era întotdeauna o adevărată desfătare artistică, o mângăere și o creștere a mândriei naționale, când puteam să privesc comorile acestea de artă cu desăvârșire a noastră și originală, adunate cu multă osteneală și multă cheltuială de bani nesporiți prin nici o colecție națională, de harnicul profesor din Sibiiu. Și de câte-ori am admirat această grandioasă bogăție de forme și de colori, de gust fin și ales, aceleași vechi reflexii mi-se trezeau în minte, la care adăogam pe urmă tot altele nouă: ce nu s'ar putea face cu atâta aur curat, care se găsește în țara noastră pe toate cărările și în toate colibile, dacă am avea râvna și priceperea să-l scoatem la iveală și să-l punem în circulație, sau am da cel puțin tot spriginul convenit aceluia cari eu în adevăr și una și alta.

Dar dl Comșa nu ne lăsa să cădem pe gânduri, aci desfăcea o colecție strălucită de covoare, aci alta de oprege bănațene, care te orbiau prin splendoarea aurului și a colorilor lor, aci scotea vre-o câteva exemplare dintr'un adevărat turn de cătrinte care de care mai frumoase, aci îți desfășură cămășile albe ca zăpada de-alungul de-alatul cărora trebuia să admiri cele mai minunate șerpuiți de râuri, ce jucau în colori de o

discreție desăvârșită. Apoi veneau la rând piesele de forță, țesături și cusături vechi de câte o sută de ani și culese de prin toate colțurile Ardealului și ale Bănățului în călătorii foarte costisitoare, al căror seceriș se mărginea une-ori câte două trei bucăți, când nu era mai norocos. Și totuși nu văzuserăm încă decât o parte mică a colecțiilor.

Pe supt mese și pian se zăreau coșuri pline de vase și ulcioare înflorite, iar de printre uși și de prin toate colțurile de odaie dl Comșa scotea acum alte lucruri minunate: un număr nesfârșit de furci încrestate cu cele primitive unelte și totuși adese-ori cu o măiestrie și întotdeauna cu un gust și o potrivire care te pun în uimire: pe urmă toiege, cruci și fel de fel de alte lucruri de lemn. Nu era chip să le vezi și să le admiri pe toate. Și în îngrămădeala aceasta aparată, în care se prezintau aceste bogății în locuința mult prea mică pentru ele a dlui Comșa, era totuși un aranjament și un sistem ca într'un muzeu sau într'o expoziție aranjată de un om care și-a câștigat prin studii serioase de ani de zile o adevărată pricepere de specialist.

De aceea ne-am bucurat foarte mult, când am aflat, că dl Comșa s'a hotărât să înfățișeze frumoasele sale colecții — care trebuie să se fi sporit iarăși considerabil de când le-am văzut mai pe urmă — și publicului mare românesc, care se va aduna peste câteva zile la nouă și înălțătoare serbare românească în Sibiiu, cea a sfințirii bisericii catedrale. Cu prilejul acestei serbători, dl Comșa a avut fericita idee de a aranja din colecțiile d-sale o expoziție, care va fi de sigur foarte interesantă și instructivă și asupra căreia ținem să atragem atenția tuturor aceluia cari vor lua parte la nouăle serbări ce se pregătesc în Sibiiu.

X.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 11 Mai.

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.60—13.62
Orz pe Aprilie	15.82—15.84
Cucuruz pe Mai	13.32—13.34
Grâu de toamnă pe 1096	13.76—16.78

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1906	16.62—16.64
Secară pe Aprilie	13.56—13.58
Ovăs pe Aprilie	15.42—15.50
Cucuruz pe Mai	13.36—13.38
Grâu de toamnă pe 1906	16.76—16.78

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu : 78—100 klgr.	Cor. 15.10—15.20
« 79—100 »	« ————— »
Secară : 100 «	12.20—12.30
Orz : 100 «	13.50—13.60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14.10—14.20
« cernut 100 klgr.	13.30—13.30
Cucuruz nou 100 «	13.00—13.10
« vechiu 100 klgr.	« ————— »

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158.—
« mic	160.—
« brut mare	156.—
« mic	158.—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

BIBLIOGRAFIE.

În Tipografia «Munca», din București strada Doamnet Nr. 9, a apărut și se află de vânzare: «În lumea de azi», comedie de moravuri în 4 acte, de Zoe Verzea, cu prețul de 3 lei.

Posta Administrației.

Mihai Crista, Igris. Numai la univrsitate poți învăța.

Niculae Curta, Kislaka. Ai să plătești 260 coroane.

Romul Zarie, Timișoara. Am primit 20 cor. ca abonament pe anul 1906 întreg.

Petru Cira, Kis-Torak. Am primit 5 cor. pe II. Quart 1906.

V. P. Toracul-mic. «Volksfreund» apare în Timișoara.

Redactor responsabil: **Sever Bocu.**
Editor proprietar: **George Nichin.**

ANUNȚ.

Se recomandă o econoamă pe lângă preoți sau învățători văduvi, fiind și ea preteasă văduvă, etatea e de 42 ani, având pensie 300 coroane.

Doritorii să se adreseze la

Micula Bogluț.

Rippa

up Tenke.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,

tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Aduc la cunoștința onor. public că la **1 Maiu** am deschis **toate localitățile otelului**

„Crucea-Albă“

fără a cruța vre-o osteneală am prefăcut cu deseavârșire toate odăile otelului și le-am mobilat din nou conform dorințelor publicului nostru și am aranjat din nou **grădina de iarnă, berăria și cafeneaua.**

Solicitând bună voința on. public pentru noul meu local, asigur pe on. mei musafiri că printr'o bucătărie bună, serviciu prompt, și atentativ, și prin prețuri moderate mă voi silii să obțin mulțumirea publicului, după cum prin activitatea mea de zece ani în berăria „Milenium“, am socotit aceasta ca datoria mea cea dintâi față de

Braun Gus — ru cei ce
arândașul otelului la „

„BERLIȘTEANA“ asociațiune de ajutorare în Berliște.

CONVOCARE.

Domnii membrii ai asociațiunii de ajutorare »Berlișteana« din comuna Berliște sunt prin aceasta convocați în senzul §-lui 26 din statute la

a IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Berliște la 20 Mai 1906 la 2 ore post-meridiane în localul asociațiunii.

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Primirea compturilor și deciderea în privința diferenței de cassa.
4. Impărțirea profitului.
5. Alegerea membrilor de supraveghiere.
6. Propuneri.
7. Esmiterea 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.

Berliște, din ședința consiliului comun ținută la 5 Mai 1906 st. n.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanțului.		Pasiva	
	Cor.	f.		Cor.	f.
Cassa în număr	175	32	Capital de acții	2720	—
Inventariul mărfii	2900	78	Fond de rezerve	604	86
Spese de fondare	150	—	Diversi creditori	3501	34
După amortisare de	50	—	Chirii și salare neredicate	193	98
Mobiliariu	193	95	Dividendă neredicată	42	23
După amortisare de	19	40	Profit curat	612	42
Diversi debitori	1889	39			
Diferința de cassa	2434	79			
	7674	83		7674	83

Spese		Contul profitului și a perderilor.		Venite	
	Cor.	f.		Cor.	f.
Salare	674	—	Din vânzarea mărfii	2346	62
Dare directă și trafica	65	31	Interese	43	84
Asigurație	19	40			
Porto poștal	2	47			
Diverse spese	543	76			
Interese	80	—			
Amortisare	69	40			
Chirie	188	46			
Interese după fondul de rezervă	34	24			
Scarifiare de marfă în decursul anului	100	—			
Profit curat	612	42			
	2390	46		2390	46

Berliște, la 31 Decembre 1905.

Dehelian E. m. p.,

DIRECȚIUNEA:

Dumitru Magarin m. p., preș. Stefan Pervulovici m. p., Nistor Seracin m. p.,
Ioanu Bosioc m. p., Iova Adam m. p.,

Subsemnatul comitet de supraveghiere revedând bilanțul cu toate protocoalele, le-am aflat neregulate (în neordină), însă după un timp îndelungat toate sau regulat, Bilanțul prezent precum și Contul profit și perdere le-am aflat esacte și în ordină, însă pentru diferența de cassa ceace lipsește 2435 Cor. 29 fil. direcțiunea are săși de seama. Berliște, în 18 Aprilie 1906.

Dimitrie Goicu m. p., preș. Ion Magarin m. p., Nistor Irimia m. p.,
Simion Magarin m. p., George Irimia m. p., Iosifu Murgu m. p.,
Iosifu Chirescu m. p., Ioan Murgu m. p.,

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, țin garnitură de salon, salon bărbătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, de la prețul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efeptuesc

trădătorul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum să vă strășiți și pe viitor. Cu deosebită stimă
sări
sătră:
am adus
domnule
noi și n'am
răsturnat d'
cumva

VARGA JÁNOS
Magazin de jaluză cu automat. —
D. strada Deák Ferencz nr. 7.

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4 $\frac{1}{2}$ % după depuneri peste 20000 cor. cu abzicere de 90 zile 5% interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6%—8% interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștința că am deschis în Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunnd de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglarii miel și marl, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinarilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de săbor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz, garantând totdeodată, att de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeodată lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini.

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o